

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego. Komentarz + wzory do pobrania

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Ustawa z 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego jest pierwszą ustawową regulacją kwestii leczenia psychiatrycznego w Polsce. Choroby psychiczne nie tylko stanowią ważny problem społeczny, ale również dotyczą najistotniejszych interesów osoby cierpiącej na tego rodzaju chorobę. Te podstawowe interesy jednostki to nie tylko możliwość przymusowego umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym lub domu pomocy społecznej i, stosowany w Polsce, przymus podawania leków, ale także reakcja społeczna na fakt choroby psychicznej. W powszechnej świadomości choroba psychiczna jest rodzajem stygmatyzacji z pewnością w środowisku zawodowym a nierzadko również w rodzinie.

Te uwarunkowania powodują, że przepisy ustawy o ochronie zdrowia psychicznego muszą być interpretowane i stosowane z wyjątkową świadomością konieczności ochrony osoby chorej.

Dlatego ustawa poświęca tak wiele uwagi zgodzie na leczenie psychiatryczne i zgodzie sądowej w przypadku, gdy osoba nie zgadza się na leczenie. Wolność jednostki jest ograniczona wolnością i prawami innych osób (art. 31 ust. 2 Konstytucji RP). To uzasadnia przymusowe leczenie w przypadkach, gdy jego niepodjęcie może zagrażać innym. Ustawa przewiduje jednak możliwość przymusowego leczenia w przypadku, gdy chory zagraża sobie (próby samobójcze), a także możliwość przymusowego umieszczenia w domu pomocy społecznej osoby, która nie jest w stanie sama zadbać o swe podstawowe potrzeby. Tego rodzaju regulacje prawne wymagają uzasadnienia innymi argumentami niż ochrona istotnych interesów innych osób.

Możliwość przymusowego leczenia związana z koniecznością ochrony innych osób powoduje, że leczenie psychiatryczne jest dla wszystkich (także tych, którzy zgadzają się na leczenie) bezpłatne, podobnie jak leczenie chorób zakaźnych.

Leczenie psychiatryczne wymaga też specyficznej organizacji ochrony zdrowia. Jest to leczenie przeważnie długotrwałe, w którego czasie pacjent wymaga różnego rodzaju pomocy, zależnie od stanu zdrowia. Czasem musi to być leczenie szpitalne, a w innym momencie ambulatoryjne lub pomoc środowiskowa. Dają na to szanse centra zdrowia psychicznego, których idea polega na dostosowaniu sposobu leczenia do aktualnego stadium choroby.

Postępowanie z osobami cierpiącymi na choroby psychiczne wymaga niekiedy stosowania przymusu bezpośredniego, a nawet korzystania z pomocy Policji. W państwie szanującym prawa i wolności obywateli stosowanie takich środków musi być precyzyjnie uregulowane w ustawie, która przewiduje szczegółowo opisaną kontrolę zarówno nad całym procesem, jak i nad przypadkiem indywidualnego pacjenta.

Wskazane powyżej okoliczności stanowią wyraźną różnicę między leczeniem psychiatrycznym a postępowaniem w przypadku innych chorób. Właśnie dlatego ustawa jest ważnym elementem prawa pozwalającego na ograniczenie wolności jednostki. W tym duchu utrzymany jest komentarz, który oddajemy do rąk Czytelników.

Teresa Gardocka

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl